

'Adéu, Joan! Adéu, Barcelona!'

"Vells amics retrobats una matinada a les pàgines d'Adéu, Joan! Adéu, Barcelona!', la novel·la del senyor Argenter; una novel·la molt trista que m'ha recordat aquella Barcelona de finals dels seixanta i començaments dels setanta en què tots érem joves i ens crèiem, uns més que altres, que les coses anirien d'una altra manera de com han anat. Moltes gràcies per la seva novel·la, senyor Argenter."

El senyor Jordi Argenter m'ha fet arribar la seva novel·la *Adéu, Joan! Adéu, Barcelona!*, que va guanyar el Premi a la Creació Fundació Enciclopèdia Catalana 1993 (Proa, 1995). Me l'ha feta arribar per indicació del nostre comú amic Manolo Vázquez Montalbán, el qual l'ha prologada. En la seva carta, el senyor Argenter m'escrui: "Tenim molts amics comuns, però malhauradament mai hem estat presentats, espero que aquesta carta serveixi de presentació i ben aviat tinguem l'oportunitat de conèixer-nos personalment. Si tens temps de llegir-la (la novel·la) i hi trobes alguna cosa que t'agradi, fes-m'ho saber. Rep una forta abraçada..."

No tinc el gust d'haver estat presentat al senyor Argenter, que pel que veig té dos anys més que jo (va néixer el 36), però tinc molt presents les seves emotives paraules durant l'enterrament d'en Jaume Perich. Els amics d'en Jaume eren, són, els meus amics. Així doncs, el senyor Argenter es pot considerar el meu amic. Per altra banda, dispo de tot el temps del món, i més quan es tracta de llegir: com saben els meus lectors, tinc el vici de cruspir-me un llibre cada dia des de fa una pila d'anys. I això és el que vaig fer la matinada del passat dimecres, diada de la Constitució, amb la novel·la (229 pàgines) del senyor Argenter.

Adéu, Joan! Adéu, Barcelona! és una novel·la amarga, que m'ha produït una gran tristesa. Està escrita per una persona sensible, una persona amb un profund sentit ètic de les coses de la vida, de les relacions entre els éssers humans; una persona que se sent dolguda, traïda. M'atrau més el paisatge que descriu —una Barcelona que és també la meva—, que la manera com el descriu. Em sobren aquells parèntesis didàctics sobre els serveis públics, ja siguin les televisions o els ferrocarrils. Prefereixo quan parla de l'escola, de la universitat, de les noies, dels amics.

El senyor Argenter parla de "la gran estafa, la gran conspiració" que va consistir, diu, a "amagar-nos (a l'escola) l'existència del català, la llengua que havíem rebut dels nostres pares". Els pares del senyor Argenter el van dur als *hermanos*. "Jo suposo que els pares ens tancaven en aquelles illes repressives per la seva confessionalitat i per la disciplina que imposaven, no pas per les seves qualitats pe-

dagògiques que ni se les plantejaven". A mi em van tancar els jesuïtes, precisament per les seves suposades qualitats pedagògiques. Perquè el meu pare i el meu avi s'havien educat a col·legis de la Companyia. Hi havia, és clar, escoles catalanes o, si voleu, catalanistes. Abans de ficar-me als jesuïtes, el pare m'havia dut, sent encara una criatura, a l'Institut Tècnic Eulàlia, on la mestra ens parlava en català. També hi havia l'escola Isabel de Villena, on la senyora Carme Serrallonga, que era, és, una gran pedagoga, ensenyava grec i llatí (molt millor que no pas els jesuïtes, almenys els que em van tocar a mi). Però el meu pare no combregava massa amb aquella mena de catalanistes, sortits de l'Institut Escola. Pensava, com el seu amic Just Cabot, que la majoria d'aquells nois i noies formats en el famós institut "es mocaven amb les orelles". S'equivocava (la prova la tinc en el meu fill Josep Maria). Però és cert que, com diu el senyor Argenter, hi va haver una gran estafa, encara que en el meu cas no la vaig notar tant: la cultura catalana, el català, jo el tenia a casa, assegut en una cadira escrivint comèdies. Parlant amb en Macià Alavedra de la nostra infantesa viscuda a Prada, a l'exili, en Macià em va dir que en una conversa que va tenir amb el meu pare els anys 40, aquest li va dir que dubtava entre enviar-me als jesuïtes o al Lycée Français. Malhauradament em va dur al col·legi de Sant Ignasi, on, tot sigui dit, vaig aprendre algunes coses que m'han estat força útils a la vida, entre les quals mentir.

El senyor Argenter parla de les noies del país de classe mitjana que "arribaven fins a la masturbació compartida, però es tancaven en clau i forrellat així que volies penetrar en el seu feu". I tot seguit fa un elogi de les noies estrangeres, europees, que venien a estudiar llengua i literatura castellanques a la Universitat. Elogi més que merescut, però m'estranya que el senyor Argenter no parli de les meues. Les meues van representar un paper important en la nostra educació sexual, a l'igual que les minyones. Si bé és cert que hi ha excepcions, i alguna de notable. Una vegada vaig preguntar a l'amic Manolo Vázquez Montalbán si de jove havia anat de putes (ell vivia tocant a la plaça del Padró), i em va respondre que no amb una certa tris-

tesa. Em va dir que estudiava amb una beca, que no tenia massa bona salut i que es pensava que anant amb aquelles dones podia agafar alguna malaltia.

Entre els amics del senyor Argenter que surten a la novel·la he trobat l'Octavi Pellisa. "Era un xicot magnífic, diu, però l'hi passava una mica com a mi: tenia una entrada una mica difícil." Jo el vaig tractar molt, l'Octavi. Durant una temporada ens vèiem cada nit al Pub Tuset. Aleshores era l'amant de la Toni Miserachs (després d'ell ho seria jo). Era un noi molt simpàtic, molt generós, que sabia moltes coses, encara que a vegades es feia una mica pesat, sobretot quan ens volia adocrinar sobre les excel·lències d'alguns camarades de la Rússia soviètica. En Joan Marsé, afectuosament, li va treure el mot de "comissari Pallissa".

La darrera vegada que vaig veure l'Octavi va ser durant la primera vaga general, desfilar al passeig de Gràcia. Anava amb el matrimoni Garcés, el Pere i la Núria, i amb la Marina Curià, que va morir poc després de l'Octavi i de la qual també parla el senyor Argenter a la seva novel·la. La Marina havia estat la dona d'en Marçalet Bargés, un altre bon amic, també mort (una mort molt desagradable) amb el qual havíem treballat una temporada junts a Tiempo, una agència de publicitat. La Marina era una noia molt divertida. Jo la portava a sopar a un restaurant francès que hi havia al carrer del Mestre Nicolau i després anàvem a la Casita Blanca. M'agradava acariciar aquelles esplèndides cuixes que unes hores abans havien servit de model a l'escultor Rebull.

L'Octavi, la Marina, en Marçalet, els Garcés, en Jaume Perich i l'Anna Berini (que ja és àvia: la seva filla ha tingut una nena, aquella criatura que tanta il·lusió li feia a en Jaume)... Vells amics retrobats una matinada a les pàgines d'*Adéu, Joan! Adéu, Barcelona!*, la novel·la del senyor Argenter; una novel·la molt trista, repeteixo, que m'ha recordat aquella Barcelona de finals dels seixanta i començaments dels setanta en què tots érem joves i ens crèiem, uns més que altres, que les coses anirien d'una altra manera de com han anat. Moltes gràcies per la seva novel·la, senyor Argenter.

Joan de Sagarra

Els quatre primers discs d'un nou segell discogràfic d'alta qualitat i interès.

L'ORGUE DE LA CATEDRAL DE BARCELONA
MONTSERRAT TORRENT, orgue

O MAGNUM MYSTERIUM
Selecció de cants gregorians
SCHOLA GREGORIANA
DE BARCELONA
Director: RAMON MORAGAS

P. ANTONI SOLER
6 Concerts per a dos teclats
MONTSERRAT TORRENT,
orgue
MARIA LLUÏSA CORTADA,
clavicèmbal

L'ESCOLA DE MONTSERRAT
A. Viola, B. Julià, A. Soler
MARIA LLUÏSA CORTADA, clavicèmbal
Amb la col·laboració de la Fundació Caixa de Manresa

Distribució:

harmonia mundi ibèrica s.a.

Avda. Pla del Vent, 24 08970 SANT JOAN DESPI (Barcelona)
Tel. (93) 373 10 58 Fax (93) 373 87 64

Un segell de qualitat
promogut per

EUROCONCERT

Amb la col·laboració de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura